

ΨΥΧΙΤΗΡ #2

μαθητικό εγχειρίδιο στην κρίση

01 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Και από το πουθενά - η κρίση! And the panic is on... Ας πιάσουμε την ιστορία από την αρχή. Αυτή η κρίση δεν είναι σημερινή, ούτε χτεσινή, ούτε προχτεσινή – πάει 30 χρόνια πίσω! Μην προτρέχουμε όμως. Τίποτα δεν μπορεί να γίνει κατανοητό σε σχέση με τον καπιταλισμό (και ειδικά την κρίση) αν δεν έχουμε κατά νου τον βασικό του κανόνα: την εκμετάλλευση της εργασίας, των σχέσεων, της δημιουργικότητας και γενικά κάθε πλευράς της κοινωνικής ζωής για λογαριασμό των αφεντικών.

Είναι μάλλον σημαντικό να αναφερθεί, έστω και πολύ βασικά και αποσπασματικά, μια γνώμη για την κρίση στην οποία δεν φταίει η κακιά μας η μοίρα όπως θέλουν να μας πείσουν διάφοροι. Πολύ βασικά λοιπόν: τα αφεντικά μισθώνουν εργασία, πληρώνουν εργάτες για να δουλεύουν. Ουσιαστικά πληρώνουν *όσο λιγότερο μπορούν* γι' αυτήν την εργασία. Η διαφορά μεταξύ της αξίας των όσων παράγονται (είτε προϊόντα, είτε υπηρεσίες) και το κόστος που αυτά επιφέρουν λέγεται υπεραξία. Και, τέλος, τα αφεντικά πρέπει να πουλήσουν αυτά που παρήγαγαν οι εργάτες, ώστε η υπεραξία να γίνει πραγματικότητα, να γίνει δηλαδή *κέρδος*. Αν η υπεραξία δεν πραγματοποιηθεί, αν τα εμπορεύματα δεν πουληθούν, αυτό μεταφράζεται σε *ζημιά*. Αν αυτά τα δύο επίπεδα, της παραγωγής και της κατανάλωσης έχουν μεγάλη απόσταση μεταξύ τους, αποσπάται περισσότερη υπεραξία από αυτή που μπορεί να πραγματοποιηθεί, οδηγώντας σε «ύφεση»/«κρίση». Από τις αρχές του 20ου αιώνα, τα αφεντικά κατάλαβαν πως η κατανάλωση δεν μπορεί να είναι μόνο για τους πλούσιους. Για να αυξηθούν τα κέρδη τους η κατανάλωση έπρεπε (και πρέπει!) να είναι μαζική, όσο πιο μαζική γίνεται. Οι ίδιοι που δημιουργούν τα εμπορεύματα, πρέπει να μπορούν, ως ένα βαθμό να τα καταναλώσουν κιόλας. *Αν όμως η παραγωγικότητα αυτών των εργατών και εργατριών είναι πολύ μεγαλύτερη απ' την πραγματική "καταναλωτικότητα" τους τότε αργά ή γρήγορα "θα υπάρξει πρόβλημα"* – η κρίση που λέγαμε! Εδώ δούλευε εντατικά η λύση που άκουγε στο όνομα «δάνεια» (κι άλλα δάνεια, κι ακόμα λίγα δάνεια) – μέχρι πρότινος. Γιατί τώρα καταρρέει.

Πάμε λίγο πίσω τώρα. Είπαμε ότι αυτή η κρίση πάει τουλάχιστον 3 δεκαετίες πίσω – στις αρχές του '80. Στον απόηχο των μαχητικών και ανατρεπτικών κινημάτων των δεκαετιών '60 και '70, έρχονται στο προσκήνιο, στις ΗΠΑ και την Αγγλία, δύο πολιτικοί που σαν στόχο έχουν: «τέρμα στο "καλόπισμα" των εργατών!» Ο Reagan και η Thatcher λοιπόν, εγκαινίασαν αυτό

Το έντυπο που κρατάς στα χέρια σου είναι το πρώτο βήμα στο χτίσιμο μιας συνεχούς επικοινωνίας με μαθητές και μαθήτριες που δεν έχουν ψευδαισθήσεις για κανένα λαμπρό μέλλον. Εκδίδεται από τη μαθητική ομάδα σκαπούλα, που κυκλοφορεί και το ομώνυμο περιοδικό. Η σκαπούλα είναι συνέλευση μαθητών που συζητά, δρα και οργανώνεται μέσα από οριζόντιες δομές, δηλαδή χωρίς αρχηγούς και καθοδηγητές και χωρίς ιεραρχία ανάμεσα στους συμμετέχοντες. Δρούμε αυτόνομα από κόμματα, ΜΜΕ και κρατικούς θεσμούς. Όσον αφορά την ονομασία του εντύπου, "ασσικήρ", για όσους δεν το κατάλαβαν, αποτελεί μια δική μας ελάχιστη απάντηση στους καταναγκασμούς και τη διανοητική στείρωση που προσφέρει απλόχερα το σχολείο.

που από την δεκαετία του '90 έχει γίνει μια γενικά αποδεκτή αλήθεια – την νεοφιλελεύθερη διαχείριση. Ανάπτυξη της τεχνολογίας, αλλαγές στην οργάνωση της εργασίας, διάφορες περικοπές, μεταφορά εργοστασίων σε χώρες του τρίτου κόσμου. Η λύση στο ποιος θα αγοράζει τα εμπορεύματα (κι ας πέφτουν οι μισθοί) άκουγε, όπως είπαμε στο όνομα δάνεια. Το ήξεραν τα αφεντικά τι θα γίνονταν? Το ήξεραν! Αλλά έπρεπε να κερδίσουν χρόνο.

Πάμε τώρα στα δικά μας. Η «κυπριακή πτέρυγα» της κρίσης προκλήθηκε από:

α) τους επιθετικούς χειρισμούς των κυπριακών τραπεζών και τη λογιστική αρλούμπα να παρουσιάζουν τα περιουσιακά τους στοιχεία με βάση την τιμή που τα αγόρασαν και όχι την πραγματική τους αξία (για να μην φανούν ζημιές)

β) τον παγκόσμιο και συστημικό χαρακτήρα της κρίσης που φτάνει παντού και δεν ξέρι από οάσεις

Ωραία λοιπόν, οι κυπριακές τράπεζες χρεωκόπησαν. Μέσα στους ενδοκαπιταλιστικούς ανταγωνισμούς, χτυπήθηκαν και κομμάτια του ντόπιου κεφαλαίου. Αναγκαστικά, η κρίση πέρασε από πάνω τους. Κατανοώντας την κρίση στα πλαίσια της ταξικής κοινωνίας που ζούμε, αντικρίζουμε το αναπόφευκτο: όσα αφεντικά βρίσκοντα σε δύσκολη θέση τώρα, θα προσπαθήσουν να ανασυνταχθούν. Και θα το κάνουν πάνω στις δικές μας πλάτες. Γιατί αν οι γονείς μας είχαν την ευχέρεια να νομίζουν πως τα καταναλωτικά όνειρα διαρκούν για πάντα, εμείς ως μαθητές/τριες και μελλοντικοί εργάτες και εργάτριες πρέπει να αντιμετωπίσουμε την πραγματικότητα – εκεί που δεν υπάρχουν ανθισμένα λιβάδια και ουράνια τόξα, αλλά κυριαρχεί η μαυρίλα της εκμετάλλευσης.

02 ΜΑΘΗΤΕΣ

(... σε κρίση)

Για να έρθουμε στο ζήτημα των μαθητικών απαντήσεων στην κρίση, πρέπει να θέσουμε κάποια ερωτήματα. *Τι είναι οι μαθητές? Ποια η θέση τους και ποιος ο ρόλος τους στην καπιταλιστική κοινωνία? Είναι οι μαθητές ένα ενιαίο σύνολο με όμοια συμφέροντα?*

Οι ερωτήσεις για το τι ακριβώς είναι οι μαθητές και τι διάλογο κάνουν μας ταλαιπωρούν για καιρό. Οι κυρίαρχες αφηγήσεις λένε πως οι μαθητές είναι ένα κάπως ουδέτερο πράγμα, που κάποτε, ανάλογα με τις συνθήκες, παίρνει θέση στις κοινωνικές συγκρούσεις – το lifestyle της ένδοξης μαθητιώσας νεολαίας το επιβεβαιώνει. Και οι αριστεροί κάτι τέτοιο λένε, ότι οι μαθητές είναι μακρινοί φίλοι της εργατικής τάξης, που άμα (και όποτε) θυμηθούν τη βοήθάνε κάπως – και μετά επιστρέφουν στα μαθήματα. Εμείς λέμε πως πρέπει να κατανοήσουμε το υποκείμενο που λέγεται μαθητής/μαθήτρια κοιτάζοντας τους δύο κυριότερους θεσμούς που το πνίγουν: το εκπαιδευτικό σύστημα και την οικογένεια. Το εκπαιδευτικό σύστημα το έχουμε αναλύσει κάμποσο. Αντιγράφουμε από παλιότερο κείμενο: «το κράτος επενδύει στην «εκπαίδευση» των νέων ώστε να εξασφαλίσει την αυριανή πειθάρκηση της εργατικής δύναμης. Το εκπαιδευτικό σύστημα είναι αναπόσπαστο κομμάτι της οργάνωσης της εργασίας: και ως τέτοιο πρέπει να αντιμετωπιστεί.» Για το εκπαιδευτικό σύστημα θα επιστρέψουμε αργότερα. Για την οικογένεια όμως, τα βλαστάρια τους είναι ο ιδανικός

χώρος προβολής όλων των ανεκπλήρωτων ονείρων κοινωνικής ανόδου ή των προσδοκιών που γέννησαν τα εκπληρωμένα όνειρα κοινωνικής ανόδου. Η οικογένεια έχει απαιτήσεις και δεσμεύεται να εκπαιδεύσει όσο-πιο-καλά μπορεί τα παιδιά της, πράγμα που μεταφράζεται στον κατασπαραγμό των ωρών έξω από το σχολείο (ιδιαίτερα) σε μια μάχη με νύχια και με δόντια για την ατομική επικύρωση. Η οικογένεια και η πίεση που επιβάλλει είναι μάλλον ο μόνος λόγος που ασχολούμαστε με τα μαθήματά μας ακόμα (και δεν κάνουμε τίποτα καλύτερο με το χρόνο μας).

Για να επανέλθουμε στους μαθητές, οι μαθητές είναι κάτι-σαν-εργάτες. Γιατί? Γιατί οι μαθητές δουλεύουν. Δουλεύουν για να παράξουν ένα κρίσιμο προϊόν: την εργατική δύναμη του αύριο. Οι μαθητές εκπαιδεύονται (γνωσιολογικά και ιδεολογικά) για να είναι έτοιμοι αύριο να δουλέψουν, και κάνουν δουλειά πάνω στον ίδιο τους τον εαυτό, μαζεύοντας τις απαραίτητες γνώσεις, εμπειρίες, και σίγουρα την απαραίτητη ιδεολογία (πειθαρχία, υπακοή, ατομισμός) για να είναι χρήσιμοι στην αγορά εργασίας. Βέβαια δεν είμαστε εργάτες – είμαστε μαθητές! Εμείς λέμε πως οι μαθητές, αν και όχι εργάτες (ακόμα) έχουν άμεση σχέση (λόγω του εκπαιδευτικού συστήματος) με την οργάνωση της εργασίας, και άρα (αν το επιλέξουν), μπορούν να παλέψουν για τα συμφέροντα της εργατικής τάξης, όχι ως «φίλοι» της, αλλά ακριβώς από τη θέση που είναι: ως μαθητές. Βέβαια αυτό (όπως και

γενικότερα στην κοινωνία) έχει πολλά να κάνει με τον οικογενειακό περίγυρο, την κοινωνική θέση και τις απόψεις που κουβαλά κάποιος/α μαθητής/τρια. Δε λέμε ότι όλοι οι μαθητές ανήκουν στην εργατική τάξη. Αυτό που λέμε είναι ότι αυτή η σύνδεση είναι δυνατή, αν και εφόσον την επιδιώξουμε. Και για να το ξεκαθαρίσουμε: υπάρχουν μαθητές που δουλεύουν και σφυρηλατούν την εργατική δύναμη του αύριο σύμφωνα με τις ανάγκες των αφεντικών, και υπάρχουν μαθητές που καταρτίζονται και εκπαιδεύονται, για να γίνουν οι προϊστάμενοι και τα αφεντικά των προηγούμενων. Βέβαια αυτή η αντίθεση είναι αντικειμενική. Υποκειμενικά οι περισσότεροι μαθητές μοιράζονται τα όνειρα καριέρας και κοινωνικής καταξίωσης.

Το εκπαιδευτικό σύστημα σήμερα παρακμάζει. Τα αφεντικά το αντιλαμβάνονται, και οι εξελίξεις και αναρδιαθρώσεις της εκπαίδευσης είναι αποτέλεσμα αυτής της «ανακάλυψης.» Το εκπαιδευτικό σύστημα παρακμάζει, όχι γιατί «δεν μαθαίνουμε σωστά/αποτελεσματικά την ύλη» (όπως θα διαμαρτύρονταν πολλοί γονείς-δασκάλοι και ακόμα και μαθητές) αλλά γιατί από τη μία δεν είναι 100% αποτελεσματικό στην ιδεολογική παραγωγή του, και από την άλλη επεκτείνεται σε γοργότερο ρυθμό από την ίδια την αγορά εργασίας που θρέφει, με αποτέλεσμα να υπάρχουν νέοι που έχουν περάσει γυμνάσιο-λύκειο-πανεπιστήμιο, έχουν υψηλά επίπεδα μόρφωσης και ωστόσο μένουν άνεργοι στο επάγγελμα για το οποίο προετοιμάστηκαν με τόσο κόπο. Αυτό συμμαζεύεται κάπως από το γεγονός ότι όλο και περισσότεροι με πανεπιστημιακή μόρφωση μπορούν να βρουν κάποια θέση εργασίας στο ίδιο το εκπαιδευτικό σύστημα (και όχι κατ' ανάγκη στα «επίσημα» σχολεία) ανακυκλώνοντας έτσι τη κρίση του. Αυτή η κρίση όμως δεν μπορεί παρά να οξυνθεί – και το εκπαιδευτικό σύστημα πιθανώς να βρει νέους ρόλους. Εδώ να πούμε ότι ακόμα και η προετοιμασία για τις επίσημες εξετάσεις για τους περισσότερους (όσους πλέον θα το σπκώνει η τσέπη τους) γίνεται/γινόταν μέσα από τα φροντιστήρια, και στο σχολείο απλά χασομερούσαν. Ακούστηκε πρόσφατα ότι συζητήθηκε να αυξάνονταν οι σχολικές ώρες, μια είδηση που πέρασε στα ψιλά, αλλά μάλλον φανερώνει τις νέες κατευθύνσεις του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος. Κατ' αρχάς είναι γενικά παραδεκτό πως το σχολείο, αν δεν είναι τελείως άχρηστο, έχει μια σαφώς μειωμένη χρησιμότητα σε σχέση με τα φροντιστήρια στη «μόρφωση». Το σχολείο σήμερα είναι κάτι σαν πάρκινγκ για εφήβους, να επιτηρούνται δηλαδή οι κοινωνικές μας σχέσεις όσο περισσότερο γίνεται, να τσακίζονται τα όπλα που έχουμε στα χέρια μας, η συλλογικότητα και ο χρόνος μας – αφού ανάμεσα στο σχολείο, τα φροντιστήρια και την τυποποιημένη διασκέδαση δεν μπορούμε παρά να αναπαράγουμε τη ρουτινιασμένη έλλειψη σκέψης.

ΤΙΠΟΤΑ ΔΕΝ ΑΜΑΞΕ ΑΠ' ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ
ΤΑΞΗ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΑΞΗΣ

03 ΚΑΙ ΤΩΡΑ;

Τώρα περισσότερο από ποτέ πρέπει να φτύσουμε τις ατομικές ονειρώξεις και τα όνειρα κοινωνικής ανόδου/επαγγελματικής επιτυχίας. Τώρα περισσότερο από ποτέ πρέπει να αντιληφθούμε ότι τα προβλήματα μας είναι συλλογικά και επομένως εξίσου συλλογικές θα πρέπει να είναι οι λύσεις τους. Τώρα περισσότερο από ποτέ πρέπει να ξεπεράσουμε κάθε προσδοκία που θέτουν άλλοι για εμάς και να καταλάβουμε ότι *δεν υπάρχει πια «ελπίδα»!* Αν συνεχίσουμε με αυτούς τους ρυθμούς και με αυτά τα μυαλά είμαστε τελειωμένοι. Μόνο ξεπερνώντας τις ιδεολογίες που μας έχουν φορτώσει μπορούμε να σκεφτούμε με καθαρό μυαλό και να δούμε *τι κάνουμε τώρα*. Τι κάνουμε τώρα λοιπόν... *Ποια δράση μπορεί να σταθεί στο ύψος των περιστάσεων?* Ερώτηση που δεν απαντιέται εύκολα. Να θέσουμε πρώτα μια άλλη: *δράση για λογαριασμό τίνος?* Του συστήματος και των δυνατοτήτων του να αναπαράγεται? Του ατομισμού και των διεκδικήσεων του? Των πληβείων της σωματικής και πνευματικής εργασίας (με όλες τις μορφές τους)? Η απάντηση είναι καθοριστική. Εμείς σκεφτόμαστε, μιλάμε και δρούμε για λογαριασμό της διανοητικής απελευθέρωσης από τις νόρμες του συστήματος, για λογαριασμό της αυτόνομης κριτικής απ' τη μεριά των καταπιεσμένων.

Οραία λοιπόν. *Και τι κάνουμε?* Για να απαντήσουμε είναι μάλλον χρήσιμο να θέσουμε κάποιους προσανατολισμούς, κάποιους στόχους, κάποια δίκια και κάποιες ανάγκες που έχουμε. Είναι η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη (σε έκταση και ποιότητα) *απελευθέρωση του χρόνου μας* και η διαχείρισή του από εμάς τους ίδιους. Είναι η *μείωση της έντασης των σχολικών καταναγκασμών*. Είναι το μπλοκάρισμα της επιτήρησης που απειλεί να καταπιεί την κοινωνικότητά μας. Είναι οι ζωντανές απόπειρες αυτονομίας από την οικογένεια, την εκπαίδευση και τις ετεροκαθοριζόμενες σχέσεις. Αυτά δεν είναι άσχετα μεταξύ τους. Και δεν είναι πράγματα άγνωστα για τους μαθητές και τις μαθήτριες που από καιρό έχουν βρει αυτοάμυνες απέναντι στο σχολείο και τις προσταγές του. Όμως τέτοιοι προσανατολισμοί αν δεν βρουν τους τρόπους να εκφραστούν έξω και ενάντια στις πειθαρχήσεις της εκπαίδευσης είναι καταναγκασμένοι να νιγούν στην κυρίαρχη ιδεολογία πριν προλάβουν να αναπνεύσουν. Αν δεν βρουν τρόπους να εκφραστούν χωρίς μεσολαβητές (κομματικούς, μνητιακούς κτλ.) είναι καταναγκασμένοι να μείνουν συμπαθητικές αλλά και «αδιανόητες» ουτοπίες. Αν εν ολίγοις δεν βρούμε τρόπους να εκφράσουμε και να ανακαλύψουμε τη συλλογική μας δύναμη ως μαθητές και μαθήτριες δεν έχουμε στον ήλιο μοίρα.

Η μαθητική κοινότητα είναι πλούσια σε πρακτικές που αμφισβητούν την σχολική πραγματικότητα. Αντιγραφές, σκαπούλες, σαμποτάζ – ακόμα και οι διακοσμήσεις των θρανίων και των τοίχων. Πρέπει να εφεύρουμε νέους τρόπους να χρησιμοποιούμε αυτές τις πρακτικές. Για να κάνουμε τη ζωή μας πιο εύκολη, για να μειώσουμε, απλά και μόνοι μας, την ένταση των απαιτήσεων του σχολείου.

Η αντιγραφή για παράδειγμα, είναι η καλύτερη μαθητική απάντηση στα «πρέπει» των διαγωνισμάτων και των εξετάσεων (και των κατ' οίκων εργασιών). Όμως οι ατομικές αντιγραφές του συλ «βρίσκω τρόπους να τα πάω καλύτερα από τους υπόλοιπους γιατί είμαι μάγκας κι αυτοί είναι μαλάκες» δε μας λένε και τίποτα. Οι συλλογικές αντιγραφές έχουν άλλη ποιότητα, άλλα προτάγματα. Μοιραζόμαστε τα ρίσκα και τη δουλειά και εχθρός δεν είναι οι άλλοι μαθητές αλλά η εκπαίδευση (και η διδακτέα ύλη της) και οι παράλογες απαιτήσεις της. Απλά και εύκολα παρακάμπτουμε την επιτήρηση (με λίγη δεξιοτεχνία) και ζούμε και λίγη περιπέτεια σε αίθουσες που βαριόμαστε τη ζωή μας.

Οι σκαπούλες τώρα. Μια σκαπούλα μπορεί να είναι άμεση απελευθέρωση λίγων ωρών για συλλογικούς σκοπούς ή μπορεί να είναι μια καταθλιπτική επιβεβαίωση της εκπαιδευτικής ροής. Οι σκαπούλες είναι οι καλύτερες ευκαιρίες να ανακαλύπτουμε τι σημαίνει όλος αυτός ο χρόνος που μας τρώει το σχολείο και *τι θα μπορούσαμε να κάνουμε με αυτόν*. Είναι οι καλύτερες ευκαιρίες για αυτοκαθοριζόμενη κοινωνικότητα και βόλτες (ή ότι άλλο θέλουμε) με τους φίλους και τις φίλες μας. Βέβαια εξαρτάται πως το βλέπει ο καθένας. Για κάποιους είναι απλά ξεκούραση για να μπορούν να συνεχίσουν ομαλά τη σχολική τους ζωή.

Τώρα για το σαμποτάζ και τις «διακοσμήσεις» δεν είναι αναγκαίο να πούμε και πολλά πράγματα. Είναι οι αναμενόμενες (και καθόλα λογικές!) απαντήσεις όσων βιώνουμε τους καταναγκασμούς και προσπαθούμε να βρούμε τρόπους να εκφραστούμε και να ξεσπάσουμε. Είναι κομμάτι κάτι πολύ πιο μεγάλου όμως: της διεκδίκησης χώρων και χρόνων μέσα στα σχολεία για δική μας χρήση. Γιατί το σχολείο έχει ένα και μόνο σκοπό: να χρησιμοποιείται για 6 ώρες και τις ανάγκες της διδασκαλίας και τέλος. Όμως εμείς έχουμε άλλα σχέδια. Τα κτίρια, τα γήπεδα, τους τοίχους, τις υποδομές των σχολείων μπορούμε (και είναι κομβικής σημασίας) να τα χρησιμοποιούμε για τους δικούς μας σκοπούς και τις δικές μας ανάγκες. Είναι μόνο η αρχή της ανάδειξης του γνωσιολογικού και κοινωνικού πλούτου που ήδη κατέχουμε ως μαθητές και μαθήτριες και που δεν χωράει ούτε κατά διάνοια στις εξεταστικές λογικές της εκπαιδευτικής νόρμας.

Λοιπόν για να ξεκαθαρίσουμε τη θέση μας: θέλουμε να καταστρέψουμε την εκπαίδευση από τα κάτω, θέλουμε να καταστρέψουμε το σύστημα και να βάλουμε τέλος στην εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο. Θα γίνει κάτι τέτοιο σύντομα? Μάλλον όχι. Οπότε, στο πεδίο των τριβών με το εκπαιδευτικό σύστημα, τα «αιτήματα» αποτελούσαν και αποτελούν το πρόσωπο και την κοινωνική νομιμοποίηση (ή όχι) των ανταγωνιστικών κινημάτων. Τα «αιτήματα» μπορούν επίσης να διευκολύνουν ευρύτερους κοινωνικούς συσχετισμούς υπέρ του σαμποτάζ. Αν πρόκειται για αιτήματα που το σύστημα μπορεί εύκολα να ικανοποιήσει ή να υποσχεθεί ότι θα ικανοποιήσει, τότε οι όποιες αρνήσεις αφομοιώνονται με συνοπτικές διαδικασίες και

γίνονται το «επαναστατικό» άλλοθι των σύγχρονων δουλέμπορων. Αν θέλουμε να μιλήσουμε με αιτήματα αυτά πρέπει να έχουν δύο πλευρές: πρέπει να είναι εύκολα επεξηγήσιμα, εύλογα και «αυτονόητα» προς το συμφέρον μας ως μαθητές, αλλά πρέπει να τείνουν και προς το «αδύνατο» σύμφωνα με την ιδεολογία των αφεντικών.

Τα μαθητικά κινήματα που έχουν αναπτυχθεί τον τελευταίο αιώνα έχουν θέσει και πολεμήσει για αρκετά τέτοια αιτήματα. Για παράδειγμα: η *κατάργηση των εξετάσεων*. Κατάργηση των εξετάσεων σημαίνει κατάργηση των φροντιστηρίων και όλης της ιδιωτικής βιομηχανίας δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σημαίνει απελευθέρωση αμέτρητων χαμένων ωρών, σημαίνει τέρμα στον ανταγωνισμό μεταξύ των μαθητών, σημαίνει χωρίς όρους πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, και κυρίως σημαίνει την αμφισβήτηση όλων των κρίσιμων «αξιών» που προπαγανδίζει το σχολείο. Για το κράτος ένα τέτοιο αίτημα είναι «αδύνατο» γιατί και έρχεται σε σύγκρουση με την ιδεολογία του αλλά και χτυπάει τα συμφέροντα της ιδιωτικοποιημένης εκπαίδευσης – για όσους μαθητές και μαθήτριες όμως δεν ασπάζονται την κυρίαρχη ιδεολογία είναι αναμφίβολα κάτι που βελτιώνει σημαντικά την καθημερινή τους ζωή! Θα μείνουν άνεργοι πολλοί

που θα σπουδάσουν θα πούνε. Γιατί, τώρα τι θα κάνανε έτσι κι αλλιώς? (& γιατί το θέμα της ανεργίας να το περιτριγυρίζει η κατάθλιψη και όχι οι μαχητικές απαιτήσεις για αξιοπρέπεια?) Άλλες παρόμοιες κατευθύνσεις θα μπορούσαν να είναι η *κατάργηση των απουσιών και των τιμωριών* (και άρα λιγότεροι καταναγκασμοί αλλά και διεύρυνση των ευκαιριών για σαμποτάζ), *αυξημένες δαπάνες για την εκπαίδευση με συγκεκριμένα μαθητικά σφέλη*, π.χ. δωρεάν σίτιση (και άρα μεγαλύτερη οικονομική αυτονομία από την οικογένεια, κατάργηση των περιφράξεων που θέτουν οι γονείς με αντάλλαγμα το χαρτζιλίκι). Πάλι τέτοια αιτήματα είναι αδιανάητα για την ιδεολογία των αφεντικών και των παρατρεχάμενων τους – το πρώτο αντικρούει τους περιορισμούς που μας επιβάλλουν με αυξανόμενους ρυθμούς και το δεύτερο πέρα από αυτό προσαπαιτεί και περικοπές σε πιο «κρίσιμους» τομείς για τα αφεντικά και τα συμφέροντά τους (αστυνομία, στρατός, κρατική γραφειοκρατία).

Σημείωση: όσοι πουν ότι αυτά είναι ρεφορμισμός δεν βλέπουν παρά την κορυφή του παγόβουνου. Έχει υπάρξει τίποτα πιο ρεφορμιστικό από την απαίτηση για το οκτάωρο στο Σικάγο έναν αιώνα και κάτι πριν – ζήτημα του οποίου ο κάθε επαναστάτης διεκδικεί έκτοτε το αληθινό νόημα? Το αληθινό νόημα βρίσκεται στα υποκείμενα και τις προθέσεις τους, και όχι απλά σ' αυτό που βάζουν κάτω σαν απαίτηση.

Και όλα αυτά συνθέτουν το σημαντικότερο από όλα. Τις αυτοργανωμένες ανταρσίες που ορθώνονται μπροστά στο τέρας. Τις σχέσεις και τις κοινότητες που είναι ικανές να στήσουν αναχώματα στη νέα βαρβαρότητα. Δεν είμαστε αυθεντίες της κριτικής και του αγώνα και ούτε θέλουμε να γίνουμε. Οι δυνατότητες μας είναι άπειρες ακριβώς επειδή είναι πολλαπλασιασμός των ανθρώπων και των σκέψεων που τις συγκροτούν. Δεν έχουμε έτοιμες λύσεις ούτε σίγουρες απαντήσεις. Αν λύσεις και απαντήσεις μπορούν να βρεθούν τότε αυτές είναι μέσα από τις προσπάθειες συλλογικής κριτικής κατανόησης του κόσμου και των καιρών μας. Μέσα από τις κοινωνικές σχέσεις που δεν λογαριάζουν ιεραρχίες μεταξύ τους και αντιλαμβάνονται τα προβλήματα και τις ανάγκες τους ως συλλογική μάχη, και ως τέτοια τα αντιμετωπίζουν μέσα στην καθημερινότητά τους.

Μόνο η αποφασιστική δράση μας σώζει, κρατώντας τα μυαλά και τη σκέψη μας στη θέση τους. Γιατί έχουμε νιώσει τη δημιουργικότητα να μας παρατάει και να πηγαίνει για βόλτα ενώ εμείς την βλέπουμε από παράθυρα με κάγκελα, έχουμε βιώσει τον τοίχο που ονομάζεται ρουτίνα και έχουμε κοπνήσει τα κεφάλια μας πάνω του για ατέλειωτες ώρες. Αλλά ακόμα περισσότερο γιατί έχουμε γευτεί τι σημαίνει αυτοκαθορισμός, τι σημαίνει να διαχειρίζεσαι μόνος/μόνη σου τον χρόνο σου, τι σημαίνει να μπορείς να διαλέγεις τα άτομα, τους χώρους και τους τρόπους να περάσεις καλά, τι σημαίνει συλλογικότητα και συλλογική χαρά (αλλά και ευθύνη). Τα «εγώ» (που σήμερα τα θέλουν πιο μόνα και πιο θλιβερά από ποτέ) έχουν αξία μόνο όταν φωνάζουν «εμείς» - και αυτό το εμείς είναι που μπορεί σήμερα να δώσει λύσεις. Το «εμείς» - τίποτα λιγότερο, τίποτα περισσότερο.

αυτοοργάνωση συλλογική δράση ...σε κάθε γειτονιά

εμείς οι μαθητές χωρίς μέλλον/ κατανοώντας πως αυτές οι κοινωνίες είναι ταξικές/ ξεπερνάμε τα “κοινά εθνικά συμφέροντα”/ φτύνουμε κάθε σωτήρα/ αρνούμαστε να πληρώσουμε τις ζημιές άλλων/ γιατί όσο βασιλεύει το κεφάλαιο μας θέλουν φοβισμένους/ και ο φόβος φυλάει τις διαταγές

οργανωνόμαστε αυτόνομα/ ανακαλύπτουμε στην πράξη τη συλλογική μας δύναμη/ γιατί η ζωή βρίσκεται ενάντια στον καθημερινό αργό θάνατο και μόνο εκεί/ γιατί θέλουμε να συναντηθούμε με όσους ακόμα νιώθουν...

(& μια απάντηση στα κρίσιμα ερωτήματα των ημερών μας)

δε θα μοιραστούμε τη φτώχεια...
να μοιραστούμε τα πλούτη τους!

μαθητική ομάδα σκαπούλα
skapoula.espinblogs.net

αφίσα που κολλήθηκε σε γειτονιές της πόλης

04 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

>Μα καλά... είσαστε ενάντια στη μόρφωση?!

Συχνή παρεξήγηση για να είμαστε ειλικρινείς. Όχι, δεν είμαστε ενάντια στη μόρφωση και τη γνώση. Ίσα ίσα θέλουμε να απελευθερώσουμε αυτές τις δύο έννοιες και να τις κάνουμε όπλο στα δικά μας χέρια. Είμαστε ενάντια στους καταναγκασμούς του σχολείου και την επιβολή τους πάνω στους μαθητές και τις μαθήτριες, είμαστε ενάντια στην ετερονομία της πυρηνικής οικογένειας. Μιλάμε, σκεφτόμαστε και δρούμε για τη μορφωτική μας απελευθέρωση, για τις ανάγκες της αυτομόρφωσης (της κατάκτησης της γνώσης και της επεξεργασίας της από τα κάτω) από και για μας τους ίδιους, σύμφωνα με τις δυνατότητες, τις ανάγκες αλλά και τις επιθυμίες μας.

>Και ποιοι είσαστε εσείς?

Είμαστε χούλιγκανς, πάνκισσες (& ένας μεταλάς), ποιητές και ακθοφόροι δημιουργοί, ατίθασα νιάτα με τα χέρια απλωμένα – ένα μωσαϊκό σκέψεων, απόψεων, εμπειριών και συναισθημάτων που συγκροτείται ενάντια στις προσαγές των εξουσιών. Είμαστε τα όνειρα που παίρνουν σάρκα και οστά κόντρα στους επιβάτες που κυριεύουν. Βασικά μαθητική ομάδα είμαστε... για πληροφορίες και επικοινωνία skapoula.espivblogs.net / skapoula@espiv.net

>Πράγματα που δε θα πει κανείς...

Γενικά οι απόψεις που λέγονται εδώ δεν είναι και ότι πιο συνηθισμένο. Και είναι κάτι άλλο που πρέπει να αναφερθεί για τη σημερινή κρίση που πολλοί κάνουν ότι ξεχνάνε. Για χρόνια, πολλοί κύπριοι επωφελούνταν από την εργασία μεταναστών εργατών και εργατριών, πολλοί κύπριοι έγιναν μικρά (ή και μεγάλα) αφεντικά στις πλάτες τους. Σήμερα, που τα καταναλωτικά όνειρα σβήνουν, οι μετανάστες ξεκινάνε να γίνονται *περιττοί* για τα αφεντικά. Και αυτό δεν είναι μια ελαφριά διαπίστωση. Γιατί οι μετανάστες είναι «αόρατοι» για πολλούς, και έτσι εύκολα θύματα για όλο τον κομπλεξισμό, τη μισανθρωπιά και τη ξεφτίλα που κουβαλάνε οι σύγχρονοι δουλέμποροι και τα τσιράκια τους. Τόσα χρόνια οι μετανάστες ήταν σηματοδότες για το «που είναι ο πάτος» της κοινωνίας, η υποτίμηση της ζωής και της εργασίας τους άνοιξε το δρόμο για να τα πάθουμε και μεις. Ως μαθητές/τριες και μελλοντικοί εργάτες και εργάτριες δεν μπορούμε παρά να τους αντικρίζουμε σαν αδέρφια μας. Τους το χρωστάμε...

δεν είναι τα βιβλία
δεν είναι οι βαθμοί
εκείνο που μας λείπει
είναι η ζωή... ★